

6. Aandelenopties en warrants

6.1. Begrip

De vennootschap kent aan bepaalde personeelsleden aankoopopties toe die de begunstigden toelaten om, op een latere datum, aan een vooraf vastgestelde prijs, een aantal bestaande aandelen van de vennootschap of van een andere vennootschap van de groep te verwerven.

Daarnaast bestaat eveneens de mogelijkheid om warrants toe te kennen. Dit zijn inschrijvingsrechten die de begunstigden toelaten om, op een latere datum, tegen een vooraf vastgestelde prijs, een bepaald aantal nieuwe aandelen te verwerven die uitgegeven worden in het kader van een kapitaalsverhoging.

Indien de waarde van het onderliggende aandeel stijgt tussen de datum van de toekenning van de aandelenopties (of de warrants) en het ogenblik waarop zij uitgeoefend kunnen worden, dan zal de titularis van de opties een meerwaarde op de aandelen kunnen realiseren bij het lichten van de opties en de verkoop van de onderliggende aandelen. Indien de waarde van het aandeel echter vermindert, zal de titularis van de opties deze niet lichten, zodat hij geen gevolgen zal ondervinden van de waardevermindering van het aandeel.

6.2. Sociaal kader

Het voordeel volgend uit de toekenning van aandelenopties wordt vrijgesteld van sociale zekerheidsbijdragen. Bijgevolg moeten er geen sociale zekerheidsbijdragen betaald worden, noch op het ogenblik van de toekenning van de opties, noch op het ogenblik van de uitoefening ervan.

Indien de uitoefenprijs van de opties op het ogenblik van de toekenning ervan lager ligt dan de waarde van de onderliggende aandelen (opties "*in the money*"), dan zal de overeengekomen prijsvermindering toch beschouwd worden als loon, onderworpen aan sociale zekerheidsbijdragen.

Dit geldt tevens wanneer een zeker voordeel toegekend wordt aan de verkrijger.

6.3. Fiscaal kader

6.3.1. Regime werknemer

6.3.1.1. Belastbaar tijdstip

De begunstigde verkrijgt een belastbaar voordeel van alle aard op het ogenblik van de toekenning van de opties. Wanneer de begunstigde het aanbod ten laatste op de zestigste dag volgend op dit aanbod schriftelijk heeft aanvaard, wordt de optie uit fiscaal oogpunt geacht op de zestigste dag te zijn toegekend, zelfs indien aan de uitoefening van de optie een opschortende of een ontbindende voorwaarde verbonden is. De begunstigde die voor het verstrijken van die termijn de aanbieder niet schriftelijk de aanvaarding van het aanbod heeft meegedeeld, wordt geacht het aanbod te hebben geweigerd.

De belasting op het moment van toekenning, is definitieve belasting. Het is dus niet mogelijk om de belasting bij toekenning te recupereren indien de opties niet worden uitgeoefend (bijvoorbeeld omdat het optieplan zou voorzien dat de opties hervallen indien men de werkgever verlaat of indien de waarde van de aandelen zou dalen). Anderzijds worden de voordelen die later verkregen worden (op het ogenblik van de overdracht van opties, op het ogenblik van de uitoefening ervan of op het ogenblik van de verkoop van de aandelen), niet als een belastbaar beroepsinkomen aangemerkt.

Bijgevolg is de meerwaarde die gerealiseerd wordt op het ogenblik dat de opties gelicht worden of op het ogenblik dat de aandelen verkocht worden, vrijgesteld van belastingen.

6.3.1.2. Waardering van het belastbaar voordeel

Wat betreft de fiscale waardering van het voordeel van alle aard dat voortvloeit uit de toekenning van aandelenopties, moet een onderscheid gemaakt worden tussen beursgenoteerde opties en andere opties.

- **Beursgenoteerde opties**
Wanneer de optie zelf op de beurs verhandeld wordt, moet het belastbaar voordeel bepaald worden op grond van de laatste **slotkoers van de optie voorafgaand aan de dag van het aanbod**.
- **Niet beursgenoteerde opties**
In de overgrote meerderheid van de gevallen betreft het opties die niet beursgenoteerd zijn. In deze hypothese wordt het belastbaar voordeel forfaitair vastgesteld op een bepaald **percentage van de waarde van de onderliggende aandelen op het ogenblik van het aanbod** zoals vastgesteld door de persoon die de optie aanbiedt, na eensluidend advies van de commissaris-revisor van de vennootschap. De waarde mag in geen geval lager liggen dan de boekhoudkundige waarde van de aandelen zoals deze blijkt uit de laatst afgesloten en goedgekeurde jaarrekening van de uitgevende vennootschap.

Het belastbaar voordeel wordt in principe forfaitair vastgesteld op **15 %** van de waarde van de onderliggende aandelen op het ogenblik van het aanbod. Indien de opties toegekend worden voor een duurtijd van meer dan 5 jaar, wordt dit percentage verhoogd met 1 % per jaar (of gedeelte van een jaar) boven het 5de jaar.

Voormelde percentages worden echter herleid tot **7,5 %** van de waarde van de onderliggende aandelen en tot 0,5 % per jaar (of gedeelte van een jaar) boven het 5de jaar, indien de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de uitoefenprijs van de opties wordt op zekere wijze vastgesteld op het ogenblik van het aanbod;
- de optie mag niet gelicht worden vóór het einde van het 3de kalenderjaar volgend op het jaar waarin het aanbod gedaan werd, en evenmin na afloop van het 10de jaar volgend op het jaar waarin het aanbod gedaan werd;
- de optie mag niet onder levenden worden overgedragen.

6.3.1.3. Opties in the money

Wanneer de uitoefenprijs van de optie lager ligt dan de waarde van de onderliggende aandelen op het ogenblik van het aanbod, dan zal het verschil tussen beide toegevoegd worden aan het belastbaar voordeel dat forfaitair vastgesteld werd conform de hierboven vermelde regels.

Wanneer de optie op het ogenblik van het aanbod of tot aan de vervaldatum voor het uitoefenen van de optie, gepaard gaat met clausules die een zeker voordeel toekennen aan de verkrijger van de optie, dan zal dit voordeel belastbaar zijn in de mate waarin dit het bedrag van het belastbaar voordeel, forfaitair vastgesteld op het ogenblik van de toekenning van de optie, overschrijdt.

6.3.1.4. Voorbeeld

Gegeven:

- 10 aandelenopties
- toekenning in de maand september 2007
- uitoefenprijs = reële waarde van het aandeel = € 2.500,00
- uitoefenperiode: tussen 1 januari 2011 en 31 augustus 2012
- opties zijn onvervreemdbaar onder levenden

Berekening van de belasting op de toekenning van de opties:

- belastbaar voordeel: $10 \times € 2.500,00 \times 7,5 \% = € 1.875,00$
- raming van de belastingen (marginaal tarief 53,5 % = belastingtarief van 50% + 7 % gemeentelijke opcentiemen):
 $€ 1.875,00 \times 53,5\% = € 1.003,13$

Voordeel bij de uitoefening (vanaf 1 januari 2011) - meerwaarde van 20 %:

- te betalen uitoefenprijs: $10 \times € 2.500,00 = € 25.000,00$
- waarde van de aandelen: € 30.000,00
- meerwaarde gerealiseerd op het ogenblik van de uitoefening: € 5.000,00
- belasting betaald op het ogenblik van de toekenning: € 1.003,13
- nettovoordeel: € 3.996,87

6.3.2. Regime werkgever

Het toekennen ("schrijven") van de optie brengt op zich geen fiscale gevolgen teweeg voor de toekennende onderneming.

De vennootschap die de opties uitschrijft, dient de vereiste individuele fiches en samenvattende opgaven voor te leggen. Hierdoor wordt de werknemer belast op het verkregen voordeel.

Indien deze formaliteiten niet voldaan zijn, kunnen de voordelen als abnormaal en goedgunstig aangemerkt worden en bij de belastbare inkomsten gevoegd worden.

Vanuit boekhoudkundig oogpunt beveelt de Commissie voor de Boekhoudkundige Normen aan dat de optieschrijver de verkoopverbintenis opneemt onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Deze boekingswijze heeft dus geen enkele invloed op de resultatenrekening van de onderneming.